

Peygamberleri inkâr etmeyiz; derecelerini de inkâr etmeyiz

Bakara Suresi 285. ayette “ayırım yapmayız”, Bakara Suresi 253. ayette ise “üstün kıldık” denmesi ne demektir? Âl-i İmrân Suresi 84. ayette “peygamberler arasında ayırım yapmayız” denirken, İsrâ Suresi 55. ayette “bazı peygamberleri bazısına üstün kıldık” buyurulması nasıl izah edilir?

Peygamberler Arasında Ayrım Yoksa, Neden Bazıları Daha Üstün Kılındı?

Bu iddia, meseleye son derece yüzeysel bakıldığını gösteriyor. Ayetleri bağlamından koparıp, iki farklı manayı aynı şey zannetmek ciddi bir anlama problemidir. Biraz dikkat, biraz dürüstlük ve biraz da kavram bilgisi olsa burada çelişki değil, gayet açık bir mana farkı görülecek

“Peygamberler arasında ayırım yapmayız” demek, onların bir kısmına inanıp bir kısmını inkâr etmeyiz demektir. Yani mümin, Hz. Musa’yı kabul edip Hz. İsa’yı reddetmez; Hz. İsa’yı kabul edip Hz. Muhammed’i (sav) inkâr etmez. Hepsinin Allah’ın peygamberi olduğuna iman eder.

Fakat **“Allah bazı peygamberleri bazısına üstün kıldı”** ayeti başka bir noktayı anlatır. Bu da peygamberlerin fazilet, makam, vazife, ümmet, tecelli ve hususî ihسان bakımından aynı seviyede olmadığını bildirir.

Yani mesele çok açıktır: **Biz iman etmekte ayırım yapmayız; Allah ise fazilette ve derecede bazılarını bazılarına üstün kılmıştır.** Bunda en küçük bir çelişki yoktur.

Aynı sınıfta bütün öğretmenlere saygı duymak başka şeydir; ilimde, kıdemde ve başarıda bazısının daha üstün olduğunu kabul etmek başka şeydir. Sen “Hepsi öğretmendir” dersin; ama içlerinde profesör olan da vardır, yeni başlayan da. Bu, ilk sözü bozmaz.

Veya bir orduda bulunanların hepsine “asker” denir. Hepsi aynı ordunun mensubudur, hepsi devletin görevlisidir. Fakat içlerinde er de vardır, çavuş da vardır, yüzbaşı da vardır, general de vardır. **Sen “Bunların hepsi askerdir” dediğinde doğru söylemiş olursun. “Ama rütbece hepsi aynı değildir” dediğinde de yine doğru söylemiş olursun.** Çünkü birinci söz, ortak mensubiyeti; ikinci söz ise derece farkını anlatır.

Peygamberler meselesi de böyledir. Biz deriz ki: Hepsi Allah’ın elçisidir; hepsine iman ederiz. Fakat bunun yanında deriz ki: İçlerinde “ulü’l-azm” olan vardır, kendisiyle konuşulan vardır, kitap verilen vardır, ümmeti daha geniş olan vardır, mucizesi daha büyük olan vardır. Yani

nübüvvet birdir; fakat tecelli, vazife, makam ve fazilet dereceleri farklıdır ve zaten Rabbimiz onların bir kısmını diğerlerine üstün kıldık diyerek bu üstünlüğü nazara vermiştir.

Kur'an'daki ifadeler de tam olarak böyledir:

لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ

“Onun peygamberlerinden hiçbirini ayırt etmeyiz.” Yani: iman konusunda hiçbirini dışlamayız, hiçbirini inkâr etmeyiz.

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ

“İşte o peygamberler; onların bir kısmını diğerlerine üstün kıldık.” Yani: Allah katında makam ve hususiyet bakımından aralarında dereceler vardır.

Demek ki biri **bizim iman tavrımızı**, diğeri ise **Allah'ın onlar hakkındaki takdirini** anlatıyor.

Kısacası: **Müminler peygamberler arasında inkâr bakımından ayırım yapmaz; Allah ise onların arasında derece ve fazilet farkı koymuştur.** Bunu çelişki sanmak, ayetlerin manasına inememekten ve sadece lafızlara yüzeysel şekilde bakmaktan başka bir şey değildir.